

พระราชบัญญัติ

การบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้กลไกการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในเชิงบูรณาการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน และความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า เด็กตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“เยาวชน” หมายความว่า เยาวชนตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

“ศูนย์ฝึกและอบรม” หมายความว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“สถานที่ควบคุม” หมายความว่า สถานที่ควบคุมของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“การจำแนก” หมายความว่า การแยกและจัดประเภทเด็กและเยาวชนเพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติ ต่อเด็กและเยาวชนและการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน

“สิ่งของต้องห้าม” หมายความว่า สิ่งของต้องห้ามนำเข้าสถานที่ควบคุมของสถานพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและ เยาวชนที่กระทำผิด

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

“เจ้าพนักงานพินิจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประกาศกำหนดและอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้แต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและ ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีหน้าที่และอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมคุมประพฤติ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครองเด็ก ด้านการศึกษา ด้านจิตวิทยา ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านสาธารณสุข และด้านสิทธิเด็ก ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

(๖) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะได้รับโทษจำคุกจริงหรือไม่ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน รัฐมนตรีจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และในการนี้ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

(๔) รัฐมนตรีให้ออกจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอนโยบายและแผนในการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้คำแนะนำแก่อธิบดีในการออกระเบียบตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตามที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบการกำหนดอาณัติบริเวณภายนอกสถานที่ควบคุมซึ่งเป็นที่สาธารณะเป็นเขตปลอดภัย

(๕) กำหนดหรือเสนอแนะแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด หรือการดำเนินการตามแผนการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งแนวทางในการดูแลช่วยเหลือเด็กและเยาวชนเพื่อมิให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

(๖) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กหรือเยาวชนภายหลังปล่อย และการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

(๗) กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานต่าง ๆ ของเจ้าพนักงานพินิจให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งให้ความเห็นชอบหลักสูตรการฝึกอบรมเจ้าพนักงานพินิจ

(๘) พัฒนาหรือแก้ไขปัญหาคัดค้านต่าง ๆ อันเนื่องจากการใช้พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

(๙) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำความในมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการให้แก่คณะกรรมการ และประสานงานกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กหรือเยาวชนภายหลังปล่อย และการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน รวมทั้งปฏิบัติงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย

หมวด ๒

หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานพินิจ

มาตรา ๑๓ ให้อธิบดีมีหน้าที่และอำนาจกำหนดหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานพินิจในส่วนที่เกี่ยวข้องแก่การงานและความรับผิดชอบ ตลอดจนเงื่อนไขที่จะปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจนั้น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุมของเจ้าพนักงานพินิจ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอย่างยิ่งอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อป้องกันการหลบหนี เมื่อนำตัวเยาวชนออกมานอกสถานที่ควบคุม หรือ

(๒) เพื่อความปลอดภัยของเด็กหรือเยาวชนเองหรือบุคคลอื่น ในกรณีที่เกิดความไม่สงบในสถานที่ควบคุม

การใช้เครื่องพันธนาการแก่เด็กและเยาวชนตาม (๑) และ (๒) ต้องให้ผู้อำนวยการเป็นผู้พิจารณาสั่งการ และต้องบันทึกความจำเป็นและเหตุผลที่ต้องใช้เครื่องพันธนาการกับเด็กและเยาวชนไว้ด้วย

ประเภท ชนิด และขนาดของเครื่องพันธนาการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดอาณาบริเวณภายนอกสถานที่ควบคุมซึ่งเป็นที่สาธารณะเป็นเขตปลอดภัยพร้อมแสดงแผนที่ของอาณาบริเวณดังกล่าว ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในบริเวณนั้นประกอบด้วย

ในกรณีที่มีพฤติการณ์และเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลหรือยานพาหนะใดอาจมีการส่งสิ่งของต้องห้ามหรือกระทำการผิดกฎหมายในบริเวณดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานพินิจมีหน้าที่และอำนาจสั่งให้บุคคลหรือยานพาหนะออกนอกเขตปลอดภัยได้

มาตรา ๑๖ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสถานที่ควบคุม ให้เจ้าพนักงานพินิจมีหน้าที่และอำนาจตรวจค้นสิ่งของต้องห้าม ตรวจสอบจดหมาย เอกสาร พัสดุภัณฑ์ หรือสิ่งสื่อสารอื่น หรือสกัดกั้นการติดต่อสื่อสารทางโทรคมนาคมหรือทางใด ๆ ซึ่งมีถึงหรือมาจากเด็กหรือเยาวชน ยกเว้นการร้องทุกข์ ร้องเรียน หรือกรณีเป็นการสื่อสารระหว่างเด็กหรือเยาวชนกับที่ปรึกษากฎหมายหรือทนายความ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานพินิจต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวเจ้าพนักงานพินิจ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดให้เจ้าพนักงานพินิจเข้ารับการฝึกอบรมก่อนเข้าปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และมีประสบการณ์ภาคปฏิบัติ รวมถึงการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

มาตรา ๑๙ ให้เจ้าพนักงานพินิจซึ่งผ่านการฝึกอบรมตามมาตรา ๑๘ เป็นตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน และในการกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ ให้คำนึงถึงภาระหน้าที่และคุณภาพของงาน โดยเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

หมวด ๓

สถานที่ควบคุม การจำแนก และมาตรฐานสถานที่ควบคุมเด็กและเยาวชน

มาตรา ๒๐ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรมพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน อธิบดีอาจประกาศกำหนดให้จัดแบ่งอาณาเขตภายในสถานที่ควบคุมออกเป็น ส่วน ๆ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับผลการจำแนกเด็กและเยาวชนแต่ละประเภทก็ได้

การจำแนกประเภทและรูปแบบของสถานที่ควบคุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๑ เพื่อให้การบริหารงานสถานที่ควบคุมทุกแห่งเป็นไปในแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน ให้อธิบดีวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานที่ควบคุม การปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพินิจ การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน แนวทางการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชน แต่ละประเภท และการอื่นอันจำเป็นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้ผู้อำนวยการจัดสิ่งดังต่อไปนี้ให้เด็กและเยาวชนอย่างเพียงพอ

- (๑) อาหารสะอาดและถูกหลักโภชนาการ
- (๒) น้ำสะอาดสำหรับการบริโภคและอุปโภค
- (๓) ยาสامัญญะประจำบ้านที่จำเป็น
- (๔) เสื้อผ้าที่เหมาะสมตามสภาพภูมิอากาศและสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น
- (๕) อุปกรณ์นันทนาการและการกีฬา
- (๖) อุปกรณ์ในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอบรม
- (๗) ที่หลับนอนที่เหมาะสมและถูกสุขลักษณะ
- (๘) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็น

หมวด ๔

การรับตัว การจำแนก และการพัฒนาพฤตินิสัยเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ ๑

การรับตัวเด็กและเยาวชนเข้าสถานที่ควบคุม

มาตรา ๒๓ ให้เจ้าพนักงานพินิจรับตัวเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวน หรือการพิจารณาคดี หรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลไว้ควบคุมดูแลเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูหรือฝึกอบรมในสถานที่ควบคุม เมื่อได้รับหมายควบคุมตัว

มาตรา ๒๔ ในวันที่รับตัวเด็กและเยาวชนเข้าใหม่ในสถานที่ควบคุม ให้เจ้าพนักงานพินิจจัดทำข้อมูลการรับตัว สมุดประจำตัวเด็กและเยาวชน ชี้แจงสิทธิ หน้าที่ กฎ ระเบียบของสถานที่ควบคุม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตนระหว่างอยู่ในสถานที่ควบคุมให้เด็กและเยาวชนทราบ รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนมีบุตรอายุต่ำกว่าสามปีติดมาระหว่างถูกควบคุมตัวหรือรับการฝึกอบรม หรือคลอดบุตรในระหว่างรับการควบคุมตัวหรือรับการฝึกอบรมนั้น หากมีความจำเป็นหรือปรากฏว่าไม่มีผู้ใดจะเลี้ยงดูเด็กซึ่งเป็นบุตรของเด็กหรือเยาวชนนั้น ผู้อำนวยการจะอนุญาตให้บุตรของเด็กหรือเยาวชนอยู่ในสถานที่ควบคุมได้เฉพาะกรณีจำเป็นและบุตรอายุต่ำกว่าสามปีก็ได้ หรือให้ส่งบุตรนั้นไปยังหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ให้การสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพหรือพัฒนาฟื้นฟูเด็กเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของบุตรของเด็กหรือเยาวชนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ ๒

การจำแนกเด็กและเยาวชนและการพัฒนาพฤติกรรมเสียเด็กและเยาวชน

มาตรา ๒๖ เพื่อประโยชน์ในการดูแล แก้ไขบำบัดฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสียเด็กและเยาวชนให้กลับตนเป็นคนดี ให้จำแนกเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุมตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๒๗ ให้ผู้อำนวยการจัดให้มีการจำแนกเด็กและเยาวชน เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุหรือปัจจัยแห่งการทำความผิดในด้านสังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ และจิตใจ รวมทั้งพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เพื่อกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน การวางแผน แก้ไขบำบัดฟื้นฟู และการรายงานข้อเท็จจริงพร้อมทั้งเสนอความเห็นเกี่ยวกับการลงโทษ หรือการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนที่เหมาะสมต่อศาล

ในการจำแนกเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรม ให้ผู้อำนวยการดำเนินการให้สอดคล้องกับคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลด้วย

การจำแนกเด็กและเยาวชนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้อำนวยการรับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสหวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวประกอบด้วย

มาตรา ๒๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุม ให้จัดกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยให้คำนึงถึงประเภทของสถานที่ควบคุมที่ได้จำแนกไว้ ความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนแต่ละประเภท การควบคุมดูแล แก้ไขบำบัดฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมเสียเด็กและเยาวชน และการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

หมวด ๕

การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและการฝึกอบรม

มาตรา ๒๙ ให้สถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมจัดทำแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมกับเพศ อายุ ศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี สภาพะสุขภาพทางกายและจิต บุคลิกลักษณะ ระดับสติปัญญา ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ สภาพครอบครัว ตลอดจนสภาพแวดล้อมของเด็กและเยาวชน และกำหนดวิธีการและเป้าหมายในการกลับคืนสู่ครอบครัวและสังคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

ในการจัดทำแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแต่ละราย ต้องมาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงสาเหตุของการกระทำผิด และปัจจัยที่ก่อให้เกิด การกระทำผิด เพื่อกำหนดแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้ตรงตามสภาพปัญหาและ ความจำเป็น และขจัดปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการกระทำผิด และสร้างปัจจัยเสริมที่จะช่วยให้ กลับตนเป็นคนดี

มาตรา ๓๐ ให้สถานพินิจจัดทำแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล ที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็น เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาทักษะการปรับตัวและ การดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตในสังคม และเตรียม ความพร้อมในการเข้ารับกิจกรรมแก้ไขบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมในกรณีที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม

มาตรา ๓๑ ให้ศูนย์ฝึกและอบรมจัดทำแนวทางการฝึกอบรม โดยกำหนดให้มีการเตรียม ความพร้อมก่อนปล่อย และแจ้งแนวทางการฝึกอบรมให้เด็กและเยาวชน และบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยทราบ

ภายหลังการจัดทำแนวทางการฝึกอบรมแล้ว หากพบว่าข้อเท็จจริงหรือพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป ให้ทำการปรับปรุงแนวทางดังกล่าวให้เหมาะสม และรายงานแนวทางที่ได้ปรับปรุงแล้วให้ศาลทราบ

ให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมตามแนวทางตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นระยะหรือ เมื่อการฝึกอบรมตามแนวทางดังกล่าวเสร็จสิ้น

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้สถานพินิจดำเนินการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนก่อนมีคำพิพากษา ให้มีการรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน รวมทั้งผู้ปกครอง ประกอบในการจัดทำแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูด้วย

ให้เจ้าพนักงานพินิจจัดทำแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุการกระทำผิด กำหนดกิจกรรม และระยะเวลาที่ชัดเจนในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูในกรณีที่ศาลมิได้กำหนดระยะเวลาในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูไว้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เด็กและเยาวชนเข้ารับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูแบบเข้ามาเย็นกลับ ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจกำหนดเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับเด็กและเยาวชนกลุ่มนี้หรือดำเนินการในสถานที่อื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิบดี และต้องจัดให้มีแนวทางการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเฉพาะราย

มาตรา ๓๔ ศูนย์ฝึกและอบรมจะต้องจัดให้มีการศึกษาสายสามัญหรือการฝึกวิชาชีพ และการบำบัดฟื้นฟูพฤติกรรมและอารมณ์เด็กและเยาวชน ที่เหมาะสมกับอายุ สภาพร่างกาย สภาพจิต วุฒิภาวะ ระยะเวลาการฝึกอบรม และประโยชน์ที่เด็กและเยาวชนจะได้รับในอนาคต ตามหลักสูตรการฝึกอบรมที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๕ ให้ศูนย์ฝึกและอบรมจัดทำแนวทางการฝึกอบรมเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนตามสภาพปัญหาและความจำเป็น โดยมีการกำหนดระยะเวลาที่สอดคล้องกับคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชนในการกลับไปดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้ แนวทางการฝึกอบรมต้องสอดคล้องกับภารกิจและลักษณะของศูนย์ฝึกและอบรมแต่ละแห่ง

มาตรา ๓๖ ในการจัดทำแนวทางการฝึกอบรม ให้พิจารณาข้อมูล ดังต่อไปนี้

- (๑) รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
- (๒) ระยะเวลาการฝึกอบรมตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล
- (๓) ผลการจำแนก
- (๔) ความสมัครใจ ความถนัด และความต้องการของเด็กและเยาวชน
- (๕) หลักสูตรการฝึกอบรมซึ่งสถานที่ควบคุมสามารถจัดได้

หมวด ๖

สิทธิหน้าที่ ประโยชน์ และกิจการอื่น ๆ เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

ส่วนที่ ๑

สิทธิของเด็กและเยาวชน

มาตรา ๓๗ ให้สถานที่ควบคุมจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม และการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

ให้เด็กและเยาวชนมีโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมกัน

ให้สถานที่ควบคุมจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้เกี่ยวกับเพศวิถีศึกษาที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนแต่ละคน

การกำหนดหลักสูตร หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๓๘ ให้สถานที่ควบคุมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งต้องจัดหาบรรดาเครื่องอุปกรณ์ในการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอบรมให้แก่เด็กและเยาวชน

มาตรา ๓๙ ให้สถานที่ควบคุมจัดการกีฬา ดนตรี และนันทนาการ ให้แก่เด็กและเยาวชนที่เหมาะสมกับวัยและสภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละคน รวมทั้งจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาหรือการแสดงดนตรีของเด็กและเยาวชน

ให้สถานที่ควบคุมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการและจัดหาบรรดาเครื่องอุปกรณ์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๐ ให้สถานที่ควบคุมจัดให้มีการสอนหลักคำสอนทางศาสนา ให้คำแนะนำทางจิตใจหรือประกอบศาสนกิจในสถานที่ควบคุมให้แก่เด็กและเยาวชน

มาตรา ๔๑ เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับเงินรางวัลจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการฝึกวิชาชีพหรือฝึกงานฝีมือเด็กและเยาวชน หรือรางวัลจากการแสดงหรือบริการต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๒

สุขอนามัยของเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานพินิจซึ่งผ่านการฝึกอบรมด้านการพยาบาล พบว่าเด็กหรือเยาวชนเจ็บป่วยซึ่งต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ถ้าเป็นอาการเจ็บป่วยที่ง่ายต่อการติดเชื้อหรือเป็นโรคติดต่อ ให้จัดแยกเด็กหรือเยาวชนนั้นออกจากเด็กหรือเยาวชนอื่นโดยให้มีผู้ดูแลอย่างใกล้ชิดและรายงานผู้อำนวยการเพื่อดำเนินการให้ได้รับการตรวจจากแพทย์โดยเร็ว

หากแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานพินิจที่ผ่านการอบรมด้านการพยาบาล เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนป่วยด้วยโรคที่ต้องการการบำบัดเฉพาะด้านหรือมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพจิต ให้เสนอความเห็นต่อผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาส่งตัวเด็กหรือเยาวชนดังกล่าวไปยังสถานบำบัดรักษาสำหรับโรคชนิดนั้น โดยเฉพาะ โรงพยาบาล หรือสถานบำบัดรักษาทางสุขภาพจิตนอกสถานที่ควบคุมต่อไป และให้ผู้อำนวยการแจ้งให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งเด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ทราบ

มาตรา ๔๓ ให้สถานที่ควบคุมจัดให้เด็กและเยาวชนได้รับอุปกรณ์ช่วยเกี่ยวกับสายตาและการได้ยิน การบริการทันตกรรม รวมถึงอุปกรณ์สำหรับผู้มีกายพิการ ตามความจำเป็นและเหมาะสม

ให้สถานที่ควบคุมจัดให้มีการตรวจสุขภาพเด็กและเยาวชนอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ให้บุตรของเด็กและเยาวชนในสถานที่ควบคุมได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพเด็กเพื่อวินิจฉัยและให้การรักษาตามความจำเป็น รวมทั้งการตรวจป้องกันโรค และการบริการด้านสุขอนามัย

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๔๔ ให้สถานที่ควบคุมจัดเตรียมให้เด็กและเยาวชนหญิงที่มีครรภ์ได้คลอดบุตรในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลนอกสถานที่ควบคุม ณ ท้องที่ที่สถานที่ควบคุมนั้นตั้งอยู่

เมื่อเด็กและเยาวชนหญิงคลอดบุตรแล้ว ให้เด็กและเยาวชนหญิงนั้นอยู่พักรักษาตัวต่อไปภายหลังการคลอดได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันคลอด ในกรณีที่จำเป็นต้องพักรักษาตัวนานกว่านี้ ให้เสนอความเห็นของแพทย์เพื่อขออนุญาตต่อผู้อำนวยการ

มาตรา ๔๕ ให้สถานที่ควบคุมจัดให้เด็กและเยาวชนหญิงผู้ตั้งครรภ์หรือผู้ให้นมบุตรได้รับคำแนะนำทางด้านสุขภาพและโภชนาการจากแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานพินิจซึ่งผ่านการฝึกอบรม

ด้านการพยาบาล และต้องจัดอาหารที่เพียงพอและในเวลาที่เหมาะสมให้แก่เด็กและเยาวชนหญิง ผู้ตั้งครรภ์ ทารก เด็กและมารดาผู้ให้นมบุตร และต้องไม่ขัดขวางเด็กและเยาวชนหญิงจากการให้นมบุตร เว้นแต่มีปัญหาด้านสุขภาพ

ส่วนที่ ๓ การติดต่อเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔๖ เด็กและเยาวชนพึงได้รับการอนุญาตให้ติดต่อกับบุคคลภายนอกตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด และบุคคลภายนอกซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้าไปในสถานที่ควบคุมเพื่อกิจธุระ เยี่ยมเด็กและเยาวชน หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น จะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของสถานที่ควบคุมที่ประกาศไว้โดยเปิดเผย หากฝ่าฝืนให้เจ้าพนักงานพินิจมีหน้าที่และอำนาจสั่งให้ออกจากสถานที่ควบคุมได้

มาตรา ๔๗ ให้สถานที่ควบคุมจัดสถานที่ให้เด็กและเยาวชนได้พบและปรึกษากับที่ปรึกษา กฎหมายหรือทนายความของตนเป็นการเฉพาะตัวตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๔ ทรัพย์สินของเด็กและเยาวชน

มาตรา ๔๘ ทรัพย์สินชนิดใดจะเป็นสิ่งของต้องห้าม หรือสิ่งของที่อนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่ควบคุม ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ระเบียบดังกล่าวเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้ปิดประกาศรายชื่อสิ่งของต้องห้ามไว้ในสถานที่เปิดเผยหน้าสถานที่ควบคุมด้วย

ทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของอนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่ควบคุม หากมีปริมาณหรือจำนวนเกินกว่าที่อธิบดีอนุญาต หรือเป็นสิ่งของที่ไม่อนุญาตให้เก็บรักษาไว้ในสถานที่ควบคุมให้แจ้งให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมารับสิ่งของดังกล่าวคืนจากเจ้าพนักงานพินิจ หากไม่มีผู้มารับคืน สถานที่ควบคุมอาจจำหน่ายสิ่งของนั้นแล้วมอบเงินให้แก่เด็กและเยาวชนภายหลังหักค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายในวันที่เด็กและเยาวชนได้รับการปล่อยตัว แต่ถ้าสิ่งของนั้นเป็นของอันตรายหรือโสโครก ให้เจ้าพนักงานพินิจทำลายเสีย

การจำหน่ายและการทำลายสิ่งของตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๔๙ ทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวหรือหลบหนีไปซึ่งตกค้างอยู่ในสถานที่ควบคุม หากเด็กและเยาวชนไม่มารับคืนไปภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับการปล่อยตัวหรือหลบหนี ให้ตกเป็นของแผ่นดิน

หมวด ๗

การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม

มาตรา ๕๐ ให้สถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้มีแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โดยเริ่มเตรียมการตั้งแต่ได้รับตัวเด็กและเยาวชนไว้ในสถานที่ควบคุมเพื่อให้มีกระบวนการในการส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสมเพื่อให้เด็กและเยาวชนแต่ละคนกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๑ ในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ให้เด็กและเยาวชนและบิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การหรือชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย มีส่วนร่วมพิจารณาในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- (๑) การดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย
- (๒) การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนของบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์การหรือชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย
- (๓) วิธีการและระยะเวลาที่สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมจะติดตามภายหลังปล่อยเพื่อการประคับประคองให้เด็กและเยาวชนสามารถดำรงตนอยู่ได้โดยไม่กลับไปกระทำผิดอีก

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนพึงได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพภายหลังปล่อย ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กหรือติดต่อให้หน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ทั้งนี้ เพื่อเตรียมการตั้งแต่ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

มาตรา ๕๓ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ให้มีการเตรียมความพร้อมดังต่อไปนี้

- (๑) แนวทางด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ

(๒) เตรียมเด็กและเยาวชนให้พร้อมคืนสู่ครอบครัวและสังคม

(๓) ประสานกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การหรือชุมชนที่เด็กหรือเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยให้พร้อมรับเด็กและเยาวชนเมื่อได้รับการปล่อยตัวโดยมีแผนการดูแลที่ชัดเจน

(๔) ให้เด็กและเยาวชนกลับไปอยู่กับครอบครัวเป็นการชั่วคราว หรือทดลองไปทำงานภายนอกสถานที่ควบคุม เพื่อประเมินผลการกลับไปใช้ชีวิตในสังคม

มาตรา ๕๔ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย หากพบว่าเด็กและเยาวชนประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย หรือไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัว หรือไม่มีความปลอดภัยเมื่อกลับไปอยู่ในชุมชน หรืออยู่ในระหว่างการทดลองใช้ชีวิตในชุมชน หรืออยู่ในระหว่างการจัดหางานเพื่อประกอบอาชีพ หรือมีความจำเป็นอื่น ๆ ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้มีสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

มาตรา ๕๕ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมเตรียมความพร้อม ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมผลการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำไปใช้ในการศึกษา หรือใช้เป็นหลักฐานในการสมัครงาน

(๒) ติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การหรือชุมชนซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันครบกำหนดปล่อยตัวให้ทราบ

(๓) เตรียมการสงเคราะห์ที่จำเป็น โดยต้องจัดให้หรือประสานกับหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์เพื่อรับเด็กและเยาวชนไปให้การสงเคราะห์ต่อ รวมทั้งต้องให้คำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนตามสมควร

(๔) จัดส่งประวัติเด็กและเยาวชนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียนประวัติของเด็กและเยาวชน

มาตรา ๕๖ สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมต้องจัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติตัวของเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการกลับไปดำรงชีวิตในสังคม และการให้คำแนะนำหรือประสานกับหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบให้การช่วยเหลือต่อไป

มาตรา ๕๗ ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ และพนักงานคุ้มครองเด็กในพื้นที่ รวมทั้งชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อกำหนดวิธีการติดตามและการให้

ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวให้ตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน โดยแนวทางจะต้องได้รับการยินยอมจากเด็ก เยาวชน บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๘ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตามมาตรา ๕๑ หรือแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยตามมาตรา ๕๗ ได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก หรือค่าตอบแทนอย่างอื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๙ ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนาเอกชน รวมทั้งชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนให้ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ส่วนกรณีการสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย ที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การหรือองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๐ ผู้ใดนำสิ่งของต้องห้ามเข้าไปในสถานที่ควบคุมไม่ว่าด้วยวิธีใด โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานพินิจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้องระวางโทษเป็นสามเท่าของโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

สิ่งของต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้ริบเสียทั้งสิ้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๑ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๕ ให้คณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมคุมประพฤติ อธิบดีกรมราชทัณฑ์ เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และเลขาธิการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นกรรมการและเลขานุการ ปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดยังขาดกลไกในการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนในเชิงบูรณาการ สมควรกำหนดแนวทางในการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูดังกล่าว เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลบางประการ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน โดยให้มีคณะกรรมการการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ตลอดจนกำหนดสิทธิ หน้าที่ และประโยชน์ที่เด็กและเยาวชนควรได้รับในระหว่างการควบคุมดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การจำแนกประเภทเด็กและเยาวชน การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานของเจ้าพนักงานพินิจและสถานที่ควบคุม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และกำหนดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม รวมทั้งจัดให้มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับเอกชน และกำหนดโทษทางอาญาสำหรับการกระทำบางอย่าง เพื่อให้การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้